

зосереджуються на обговоренні питань твору або самостійних навичках письма. Активізація самостійної роботи та творчого мислення студентів здійснюється при використанні метода представлення власних ідей та залучення студентів поділитися з власними для того, щоб записати їх пропозиції та скласти модель твору. Метод самостійного опрацювання та метод самооцінки використовується після написання творів. [1, с.6]

Самостійна робота може ефективно бути організована та плануватися за допомогою таких методів, як демонстрація, моделювання структур, створення чернетки-проекту твору. Наприклад, такі способи організації самостійної роботи студентів, як написання твору за допомогою діаграми або перегляду літератури чи метод створення проекту тексту, який студенти зможуть прочитати протягом тижня та використовувати для написання свого твору, використовують для самопідготовки студентів. [2, с.1]

Слід зазначити, що самостійну роботу студентів при навчанні написання твору можна добре організувати за допомогою рекомендацій щодо змісту, форми, структури, а також при наданні питань щодо впорядкування ідей в логічний зміст за допомогою карти для запам'ятовування, стислого написання змісту, планування свого часу. [3, с. 387]

Отже, організації, плануванню та контролюванню самостійної роботи студентів під час навчання написання творів сприяють такі методи організації самостійної роботи студентів, як надання вказівок, підказок, питання; демонстрація навичок самостійного опрацювання літератури; написання твору за допомогою діаграми; представлення власних ідей студентами та створення проекту-моделі твору для попередньої самостійної підготовки студентів.

Література:

1. Callella, T. & Jordano, K. (2000). Interactive Writing: Students and Teachers "Sharing the Pen" to Create Meaningful Text. Huntington Beach, CA: Creative Teaching Press, available at: <https://schools.edu.ky/Documents/Teacher%20Resources%20Literacy/Writ>
2. Sharan A. Gibson (2020), the Strategies of the Teaching Writing, San Diego, California, available at: <https://schools.edu.ky/Documents/Teacher%20Resources%20Literacy/Writ>
3. Gear, J. Gear R. Cambridge preparation for the TOEFL Test (2014), available at www.cambridge.org

Кришмарел В.Ю.,

к. філос. н., с. н. с.,

*старший науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

ВИКОРИСТАННЯ ТЕКСТІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СМИСЛОЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ ПРИ НАВЧАННІ ФІЛОСОФІЇ В ЛЦЕЇ

На сьогодні доцільність та ефективність навчання філософії в школі є загальноновизнаним фактом. Шляхи реалізації такого навчання є різними в залежності від системи загальної освіти, яка функціонує в певній країні. Здебільшого впровадження відбувається через уроки «Філософії для дітей» (Philosophy for Children/P4C), що наразі є найбільш розробленою методикою. Проте, є й інші підходи: навчати історії філософії або філософуванню, включати певні елементи при вивченні соціогуманітарних предметів або виділяти окремі заняття, не оцінювати такі заняття чи включати екзаменаційну оцінку в загальний бал тощо.

Навчання філософії ми розуміємо як поєднання навичок критичного мислення (аналізу, синтезу та оцінювання інформації з різних джерел щодо певної проблематики) та вдумливого читання, на основі яких формується вміння аргументовано висловлювати свою думку усно та на письмі, що забезпечує продуктивне осмислення смисложиттєвих тем та цінностей, які таким чином актуалізуються для конкретної особистості та стають складником ціннісного горизонту особистості. Отже, впровадження такого навчання необхідне саме з огляду на формування ціннісних орієнтирів, досягнути якого можна лише через інтрактивні методи освітлення учнями смисложиттєвих проблем на основі осмислення проблемних питань та аналізу способів їх вирішення представниками різних філософських напрямів. Такий підхід дозволяє уникнути суто досвідного, емпіричного ковзання поверхнею проблеми.

Усвідомлюючи наявність різних підходів до вирішення одного й того ж питання, а також осмислюючи слабкі аргументи або логічні помилки у позиціях попередників, учні вчатьс я цілісно ставитися до проблеми, системно аналізувати ситуацію, осягати закономірності тощо.

З огляду на реформування системи освіти України, наразі говорити про виокремлення окремого предмета є неактуальним (окрім деяких шкіл, де такі уроки припадають на предмети за вибором). Тож ефективним навчання філософії може бути саме як наскрізна лінія. З огляду на те, що в ліцеї на сьогодні практично відсутні спеціальні предмети, спрямовані на формування навичок критичного мислення, вдумливого читання, формулювання та аргументованого представлення власних позицій, що є складниками навчання філософії, шляхом впровадження можуть бути окремі завдання на уроках історії та громадянської освіти. Ці предмети мають значний потенціал роботи з документами, думками, оціночними судженнями.

Зокрема, варто враховувати ефективні шляхи роботи з філософськими за своїм змістом текстами (покрокові варіанти подібних осмислень запропоновані, наприклад, М. Нельсоном та узагальнені А. Боргіні). Також доречним буде враховувати тематику робіт визнаних мислителів, які дозволять ефективно використовувати їх напрацювання на уроках соціогуманітарної наповненості в ліцеї. Наприклад, питання про природу людини (егоїзм або товариствість як громадськість) неможливо без звернення до «Політики» Аристотеля і «Граду Божого» Августина, протилежними за спрямуванням аргументованості до яких є теорії Т. Гоббса в «Левіафані» та Дж. Локка в «Двох трактатах про управління», поглиблені в роздумах Ж.-Ж. Руссо в «Про суспільний угоду або основи державного права». Коли йдеться про практичне застосування філософії (в широкому сенсі слова) як вирішення смисложиттєвих питань, то доцільно враховувати рекомендації розробників програм виховання зростаючої особистості «The Six Pillars of Character» («Шість стовпів характеру») і «Pursuing Victory With Honor» («Досягнення перемоги з честю»). На основі впровадження запропонованих у зазначених програмах кроків можна стверджувати, що навіть схематичне проходження учнями етапів осмислення проблемної / ціннісної ситуації в умовах інтелектуально-емоційної безпеки на уроці сприятиме впевненішому подоланню реальних життєвих труднощів.

Кузнецова А.Г.,

здобувачка вищої освіти

Наук. консультант Волкова В.А., кандидат педагогічних наук, доцент.

Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Ігрові технології є складовою частиною педагогічних технологій. Проблема застосування ігрових технологій в освітньому процесі, в педагогічній теорії і практиці не нова. Розробкою теорії ігор, її методологічних основ, з'ясуванням її соціальної природи, значення для розвитку дитини у вітчизняній педагогіці займалися Л. С. Виготський, Д. Б. Ельконін, О. М. Леонтьєв та ін.

Слово «гра» не є науковим поняттям в строгому сенсі цього слова. Може бути, саме тому, що цілий ряд дослідників намагалися знайти щось спільне між найрізноманітнішими і різноякісними діями, що позначаються словом «гра», ми не маємо до цього часу задовільного розмежування цих діяльностей та задовільного пояснення різних форм гри [1, с. 217].

До структури ігрової технології, як діяльності, обмежено входять цілепокладання, планування, реалізації мети, а також аналіз результатів, в яких особистість повністю реалізує себе як суб'єкт [5, с. 94-99]. До структури ігрової технології як процесу входять :

- а) ролі, узяті на себе граючими;
- б) ігрові дії як засіб реалізації цих ролей;
- в) ігрове вживання предметів, тобто заміщення реальних речей ігровими, умовними;
- г) реальні відносини між граючими;